

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Fonetický ústav
doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.

Posudek oponenta

na diplomovou práci Pavla Šturma

Percepční dopad dvou různých způsobů určování slabičných hranic v angličtině

Cílem diplomové práce Pavla Šturma je experimentálně porovnat vhodnost dvou způsobů sylabifikace v angličtině. Určování slabičných hranic bylo donedávna založeno převážně na intuici a až Wellsův přístup k slabičným hranicím využívající morfologii a alofonické variace do této otázky vnesl reálný základ. Zatím však nebylo dostatečně experimentálně ověřeno, který ze způsobů dělení slabik je spojen s kratším mentálním zpracováním a tedy zřejmě lépe koresponduje s reprezentací v mysli posluchačů. Z hlediska výběru tématu se proto jedná o dobře formulovaný cíl výzkumu, který může být relevantní pro řečové vědy obecně.

Předkládaná diplomová práce je členěna tradičním způsobem. První kapitola se zabývá slabikou z hlediska artikulačního, akustického a fonologického. Detailně se věnuje konceptu sonority, který se slabikou úzce souvisí, a také roli slabiky v různých fonologických přístupech. V druhé kapitole autor uvádí problematiku sylabifikace a popisuje různá kritéria, která na slabičné dělení byla aplikována. Podrobně se zabývá dvěma „soupeřícími“ koncepty, principem maximální přetury a Wellsovým přístupem založeným na alofonické variaci. Ve třetí kapitole je k pohledům představeným v první kapitole doplněn pohled percepční, tedy mentální reprezentace slabiky a dalších navržených jednotek v povědomí uživatelů jazyka. Kapitola se také věnuje dosavadnímu experimentálnímu zkoumání sylabifikace.

Úvodní kapitoly představují naprosto vyzrálý text, kterému nelze téměř nic vytknout. Pavel Šturm postupuje logicky a systematicky, text odpovídá vědeckému stylu, ale práce je zároveň napsána velmi poutavě a čtivě. Teoretické kapitoly proto považují za skutečně příkladné uvedení do tematiky. Zmíním jen několik formálních drobností: na str. 17 jsou u přepisu slova *prints* podle Duanmovy teorie uvedeny chybné závorky; místy jsou používány dva symboly pro anglickou polootevřenou střední samohlásku: /ʌ/ a /ɘ/ (viz např. str. 34, 36, 37); na str. 36 je slovo *patron* přepsáno s chybnou samohláskou v přízvukné slabice; na str. 28–29 je Cruttendenova publikace uvedena se dvěma vroceními. Na dvou místech bych pak doporučoval vyšší míru explicitnosti: v oddílu 1.5 autor ilustruje jednotlivé přístupy pomocí užitečných příkladů a je škoda, že podobný příklad není uveden i u metrické teorie (str. 23); na str. 47 není zcela zřejmé, jestli výsledky popisovaných studií (Schiller *et al.* a Derwing) byly získány na angličtině.

Těžištěm diplomové práce je popis samotného experimentu. V krátké čtvrté kapitole Pavel Šturm formuluje výzkumné hypotézy. V páté kapitole je popsáno metodologické pozadí práce a v šesté pak výsledky experimentu. Výsledky jsou shrnuty a náležitě komentovány v kapitole sedmé. Popis

experimentu i jeho výsledků lze opět považovat za příkladný. Zmíním jen dva aspekty, které dosvědčují, že výzkum byl proveden velmi pečlivě a svědomitě. Za prvé, odstup mezi dvěma způsoby testování (reakce na slabičné dělení podle principu maximální přetury a podle Wellse) byl minimálně tři měsíce, což samozřejmě vyžaduje dobré naplánování výzkumných prací. Za druhé, autor přizpůsobil průběh testování pro praváky a leváky, aby druhá skupina nebyla znevýhodněna. Pavel Šturm prokazuje, že je schopen nejen výsledky svého výzkumu správným způsobem představit (tzn. za pomoci přehledného grafického znázornění a s použitím odpovídajících statistických metod), ale také o výsledcích uvažovat a hledat přijatelné interpretace i pro výsledky neočekávané. Zároveň si je dobře vědom omezení svého výzkumu.

Věřím, že kdyby autor zahrnul vyšší počet účastníků a pokusil se zohlednit či eliminovat některé nevýhody, které v diskusi sám zmiňuje, byl by popsán výzkum zajímavý i pro některý renomovaný zahraniční časopis. Jsem rovněž přesvědčen, že práce i v současné podobě může být přijata jako práce rigorózní.

Uzavírám, že diplomová práce Pavla Šturma splňuje svým obsahem i rozsahem požadavky kladené na magisterskou práci a vzhledem k výše uvedeným skutečnostem ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 9.5.2013

.....

doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.
Fonetický ústav FF UK